

Asia: VN/20873/2026

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamiseksi**

### **Lausunnonantajan lausunto**

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Keski-Suomen Syöpäyhdistys ry

Keski-Suomen Syöpäyhdistyksen lausunto valtioneuvoston esityksestä sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamisesta.

Keski-Suomen Syöpäyhdistyksen kohdennettu STEA-avustus käytetään tukihenkilö- ja vertaisryhmätoimintaan sekä sen ammatilliseen tukeen ja koordinointiin. Tukihenkilötoiminta on pitkäkestoista, vaikuttavaa tukea syöpään sairastuneelle ja läheiselle. Vertaisryhmistä sairastunut saa turvallisuuden tunnetta ja toivoa tulevaisuuteen. Vertaisuuteen perustuva tuki on usein pitkäkestoisempaa kuin ammatillinen tuki. Toiminnan ammatillisella koordinaatiolla varmistetaan toiminnan turvallisuus kaikille osapuolille sekä tukihenkilöiden ja vertaisohjaajien jaksamisen haastavissakin tilanteissa. Tuen pitkäkestoisuus, maksuttomuus, ja matala kynnys korostuu juuri nyt, kun julkisen sektorin palveluita karsitaan ja asiakasmaksuja sekä lääkekuluja nostetaan. Toimintamme on avointa ja maksutonta kaikille sairastuneille ja heidän läheisilleen.

Keski-Suomen Syöpäyhdistys pitää asetuksen muutosesitystä, sen henkeä ja kokonaisharkintaa korostavaa periaatetta sekä sitä perustelevaa muistioluonnoksen tekstiä kannatettavana seuraavin huomioin:

3 §: 2 momentin 1 kohta (konkreettinen, kohtaava asiakastyö

Eriarvoisuutta vähentävä, osallisuutta lisäävä ja ihmisten voimavaroja vahvistava toiminta on erinomainen tavoite. On kuitenkin hyvä huomioida, että kohtaava toiminta tarvitsee ammatillista koordinaatioita, rakenteita ja yhteistyötä. Ilman näitä toimintaa ei voida arvioida, kehittää, raportoida luotettavasti tai mukauttaa toimintaympäristön muutoksiin. Kohtaava toiminta ei tapahdu eikä kehity itseksensä. Toisin sanoen, kohtaavan asiakastyön toteutumisen tukemista ja sen toimintaedellytyksiä vahvistavaa toimintaakin on tärkeää avustaa. Tämä täsmennys olisi hyvä tuoda selkeämmin esille asetustekstissä ja perustelumuihistiossa.

#### Muut huomiot

Pidämme oleellisen tärkeänä, että avustuksen saajille viestitään selkeästi, ymmärrettävästi ja ennakoitavasti se, minkä kriteerien perusteella avustusharkintaa jatkossa tehdään. Kaikkien kriteerien tulisi olla asetustasoisia. Niiden lisäksi muita, epäselviä, poissulkevia tai rajaavia kriteereitä ei pidä olla. Kriteerien tulee olla riittävän selkeitä ja niillä tulee varmistaa riittävästi rajattu harkintavalta virkatyönä tehtävässä avustuspäätösten valmistelussa. Perustelumuihistiossa todetun mukaisesti harkintavaltaa on käytettävä siten, että ratkaisut perustuvat asiallisiin ja perusteltuihin arviointiperusteisiin ja että hakijoita kohdellaan yhdenvertaisesti.

Muistiotekstin mukaan asetukseen ehdotetuilla muutoksilla ei ole arvioitu olevan merkittäviä valtiontaloudellisia muutoksia. Tosiasiallisesti tehty valtiontaloudellisten muutosten arviointi on ollut pinnallista ja lyhytnäköistä. Ainakaan julkisuuteen ei ole tuotu kattavaa arviota esim. siitä, missä määrin muutokset lisääisivät eriarvoisuutta tai heikentäisivät tuen saatavuutta ja saavutettavuutta.

Lopuksi kiitämme muistiotekstissä todettua periaatetta, että asetuksella ei välittömästi puututtaisi mahdollisuuksiin saada STEA-avustuksia erilaisiin, valtionavusteisen toiminnan laadulliset kriteerit täyttäviin hankkeisiin ja toimintoihin. On tärkeää, että STEA-avustusten jakamisessa säilyy riittävän kokonaisharkinnan mahdollisuus. Avustuksen saajien näkökulmasta oleellista on läpinäkyvä, ennakoitava, yhdenvertainen, asiallinen ja oikeudenmukainen asetustasoinen avustuskriteeristö.

Astikainen Anne  
Keski-Suomen Syöpäyhdistys ry